

Likabehandlingsplan

för elever och personal på
Forsviks friskola

Forsviks friskolas vision

Vår vision är "Elevens bästa för ögonen" – att lägga grund till att eleverna utvecklas till öppna, harmoniska och hänsynsfulla människor. Eleverna ska känna trygghet med varandra, med de vuxna och med omgivningen, för att kunna lära sig ta ansvar för sig själva och sina medmänniskor. Tillsammans ska vi utveckla att vi på vår skola hjälper varandra, får lika värde och visar respekt för varandras åsikter. Vi ska motverka att någon utsätts för kränkande behandling.

Syfte

Skolan har i uppdrag att arbeta för en skolmiljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Lagen kräver att verksamheten ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja lagens syfte. Vi är skyldiga att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och åtgärda eventuella trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling skyndsamt. Skyldigheterna gäller oavsett om det är personal eller elever som kränker, trakasserar, diskriminerar elever eller personal. Alla som är anställda eller har uppdrag på Forsviks friskola lyder under denna lag.

Likabehandlingsarbetet regleras från 1 januari 2009 av två lagar; diskrimineringslagen och skollagen. Skolans fokus är att arbeta för elevers lika rättigheter och möjligheter och mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Skolan ska varje år upprätta två planer för likabehandlingsarbetet, en likabehandlingsplan (enligt 3 kap. 16§ diskrimineringslagen) och en plan mot kränkande behandling (enligt 14a kap. 85§ skollagen). Planerna kan sammanföras till en plan så länge innehållet uppfyller lagarnas krav, vilket Forsviks friskola valt att göra.

Syftet med planen ska vara att främja elevers lika rättigheter oavsett

- kön,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- sexuell läggning,
- funktionshinder,
- könsöverskridande identitet eller uttryck,
- ålder

samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inom vår skola.

Likabehandlingsplanen är ett levande dokument där förbättringar av våra rutiner sker löpande. Den tas fram i samarbete med personal, elever och rektor. Likabehandlingsplanen finns tillgänglig på skolans hemsida och i varje klassrum. Vårdnadshavare har alltid möjlighet att komma med synpunkter. **Likabehandlingsplanen utvärderas och revideras under oktober varje läsår.**

Forsviks friskolas mål

Vår skola strävar efter nolltolerans vad gäller alla former av kränkande behandling eller diskriminering. Det betyder att ingen – elev eller vuxen – accepterar att någon blir utsatt för kränkningar.

Definition av begreppen

Diskriminering

Diskriminering är när någon, elev eller vuxen, blir särbehandlad eller sämre behandlad än andra och missgynnandet har samband med de olika diskrimineringsgrunderna. De diskrimineringsgrunder som regleras i lag är följande:

Etnisk tillhörighet (etnicitet)

Att bli särbehandlad på grund av sin hudfärg, sitt etniska eller nationella ursprung eller, i vissa sammanhang, sitt språk eller sitt namn.

Religion eller annan trosuppfattning

Att bli särbehandlad på grund av sin religion eller trosuppfattning.

Funktionsnedsättning

Att bli särbehandlad på grund av varaktiga nedsättningar av sin fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga funktionsnedsättning.

Kön

Att bli särbehandlad på grund av sin könstillhörighet. Inkluderar även transsexualism.

Könsidentitet och könsuttryck

Att bli särbehandlad på grund av hur man uppfattar kön eller hur man uttrycker eller uppfattas uttrycka sig i relation till kön. Med könsöverskridande identitet och uttryck menas att du använder attribut, exempelvis kläder, smink eller smycken som oftast förknippas med det andra könet.

Sexuell läggning

Att bli särbehandlad på grund av att man är homo-, bi- hetero- eller transsexuell.

Ålder

Att bli särbehandlad på grund av sin ålder.

Diskriminering kan vara antingen **direkt** eller **indirekt**. Med direkt diskriminering menas att en enskild individ behandlas sämre än andra. Med indirekt diskriminering menas att alla behandlas lika trots olika förutsättningar.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett beteende/uppträdande som kränker någons värdighet. Trakasserier är ett beteende/uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker någons värdighet, men som inte nödvändigtvis har samband med någon diskrimineringsgrund.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, blickar)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier och meddelanden på olika sociala medier).

Om vuxna kränker elever

En personal på skolan kan bete sig kränkande mot en elev om han/hon:

- plågar/trakasserar en elev, t ex genom att hela tiden påpeka att eleven gör fel eller inte sköter sig eller säga att en elevs arbete inte duger
- beter sig som en översittare genom att skapa klimat av rädsla och osäkerhet, ironi, sarkasmer och förödmjukelser
- gör fel i stressad situation, exempelvis blir arg på en elev och använder kränkningar för att vinna
- kränker elevens integritet
- kommenterar elevs vårdnadshavare på ett nedlåtande sätt
- säger saker om en elev till någon som är på besök i gruppen och gruppen hör

Forsviks friskolas plan för likabehandling

Här beskrivs en del av det arbete som görs i vår skola för att förebygga och minska risken för diskriminering och kränkande handlingar. Här redovisas även aktuella kartläggningar, uppföljning av fjolårets åtgärder samt nuläge och prioriterade områden.

Förebyggande insatser

Rastvakter

Vi är alltid minst två rastvakter på skolgården när eleverna har rast.

Trivselregler

Elever och personal har gemensamt kommit fram till trivselregler som alla på skolan ska följa. Dessa finns uppsatta i klassrummen och på andra platser på skolan.

Fadderverksamhet

Vi arbetar med faddergrupper, där de äldre eleverna är faddrar åt de yngre. Det anordnas olika fadderaktiviteter varje termin.

Värdegrundsdiskussioner

Genomförs regelbundet i de olika elevgrupperna.

Klassråd, elevråd och fritidsråd

Läget i klasserna är en stående punkt på varje klassråd, elevråd och fritidsråd. Elevrådsrepresentanterna i åk 3-6 fungerar också som kamratstödjare.

Utvecklingssamtal

En gång per termin.

Temadagar

Två gånger per år (FN-dagen och fredagen innan sportlovet) genomförs temadagar som främjar kamratskap och likabehandling.

Enkäter

Elever, vårdnadshavare och personal får besvara en enkät varje termin där trivsel och trygghet utvärderas.

Trygghetsvandring

Första veckan i oktober varje år går varje klasslärare en runda med sina elever i elevernas inom- och utomhusmiljö, och sammanställer en lista över platser där eleverna känner sig mindre trygga. Listan lämnas till elevrådet, som sedan sammanställer och analyserar.

Skolsköterskan

Skolsköterskan genomför elevhälsosamtal en gång per år. Vid upptäckt av kränkande handling eller diskriminering överlämnas ärendet till rektor för vidare utredning.

Gruppindelning

All gruppindelning sköts av pedagoger. Eleverna väljer aldrig grupper själva.

Matsalen

Alla elever följs av en pedagog när de äter lunch. Eleverna har bestämda platser/bord.

Omklädningsrummen

Så långt som möjligt försöker vi ha personal i omklädningsrummen när eleverna byter om efter/före gymnastik eller bad.

Direkta tillsägelser

Alla vuxna som ser eller hör tendenser till kränkningar ska reagera direkt.

Inbjudningar till fester och kalas

Inbjudningar får inte delas ut i skolan om inte alla elever i klassen är inbjudna.

Bussen

Personalen fungerar som bussvakter vid hemturerna. Vi har trivselregler för bussturerna.

Antimobbningsteam

Vi har ett antimobbningsteam som består av rektor, Anne-Marie Fröjdh och läraren Camilla Florin.

Uppföljning av föregående likabehandlingsplan

Prioriterade områden för läsåret 2013-2014

- Alla elever, skolpersonal, samt vårdnadshavare ska få genomgång av och kunskap om likabehandlingsplanens innehåll och syfte. Likabehandlingsplanen läggs på hemsidan och skickas hem med veckobrevet
- Vi ska bli tydligare med att informera om vart man kan vända sig om man upplever att man blivit kränkt eller diskriminerad
- Fortsätta, samt vidareutveckla vårt arbete med elevdemokrati och elevinflytande
- Fortsätta att vidareutveckla arbetet med kompisstödjande elevråd
- Förbättra fadderverksamheten när eleverna lämnar F-klass
- Fokusera på att motverka negativa förebilder bland eleverna

Hur har vi arbetat under läsåret?

- Vi har gått igenom likabehandlingsplanen i alla ovan nämnda grupper, men ej skickat hem likabehandlingsplanen i pappersform till föräldrarna. Den finns dock att tillgå på skolans hemsida.
- Vi har arbetat med kränkningar och diskriminering i elevgrupperna, och även informerat om vart man kan vända sig om något skulle uppstå. Vi anser dock att vi kan bli ännu bättre på detta och flyttar därför med oss detta mål till nästa läsår.
- Vi har arbetat mycket med elevdemokrati och inflytande, men upplever ändå inte att eleverna är medvetna om att de får vara med och påverka. Vi upplever att vi måste synliggöra dessa tillfällen bättre för eleverna, för att de ska förstå vad det innebär med påverkan och inflytande.
- De äldre eleverna i elevrådet har fungerat som kompisstödjare, men de har varit alldeles för anonyma. Vi måste jobba vidare med att kamratstödjarna blir kända för alla på skolan.
- Fadderverksamheten har fungerat bra, och många klasser har haft fadderverksamheter. Eleverna i F-klass och klass 3 har börjat jobba med faddergrupper istället för en-till-en-faddrar, vilket vi beslutat att införa i alla årskurser.
- Vi har jobbat mycket med att motverka negativa förebilder genom övningar och diskussioner där detta ämne belyses för eleverna. Vi upplever inte att detta mål behöver flyttas med till nästa läsår.

Nuläge

Fråga	Ja	Nej	Förbättringspunkter
Trivs du i klassrummet?	93 %	7 %	Uppmärksamma de elever som inte trivs och hjälpa dem på bästa sätt
Trivs du på skolgården?	88 %	12 %	Rastvakterna ska ha reflexvästar på sig så att de syns. Alla måste hjälpas åt att plocka in leksaker efter rasten. Vi måste säkerställa att det finns rastvakter på tiominutersrasterna. Anpassa skolgården efter tonåringar?
Trivs du med de andra eleverna?	89 %	11 %	Jobba med "skitsnack" och fult språk, framförallt i de högre årskurserna.
Känner du dig trygg med skolans vuxna?	89 %	11 %	Jobba aktivt med bemötandet av eleverna och varandra.
Har du inflytande på din dag i skolan?	82 %	18 %	Uppmärksamma eleverna på när de har elevinflytande, så att de lär sig vad de faktiskt har inflytande över.
Trivs du i matsalen?	91 %	9 %	Påminna eleverna om ljudvolymen. Se till att alla torkar upp efter sig. Se till att alla går ut när de har ätit färdigt, och inte dröjer sig kvar.
Trivs du på bussen?	84 %	16 %	Bussarna måste vara i tid så att vi kan plocka på barnen direkt. Uppsamlingsplatser/led där eleverna kan vänta?
Trivs du på fritids?	97 %	3 %	-

Prioriterade områden 2014-2015

- Vi ska bli tydligare med att informera om vart man kan vända sig om man upplever att man blivit kränkt eller diskriminerad
- Fortsätta, samt vidareutveckla vårt arbete med elevdemokrati och elevinflytande, framförallt genom att synliggöra för eleverna när de faktiskt är med och påverkar
- Fortsätta att vidareutveckla arbetet med kompisstödande elevråd
- Förbättra fadderverksamheten när eleverna lämnar F-klass
- Arbeta med att hålla likabehandlingsplanen levande
- Språkbruket bland eleverna

Sammanfattning av handlingsplan vid kränkande behandling mellan elever

All personal som blir vittne till kränkande behandling ingriper genom att omedelbart och kraftfullt avbryta handlingen, samt ansvara för att informera klassläraren.

Klassläraren ansvarar sedan för att händelsen omgående utreds genom enskilda samtal med de inblandade och att dessa samtal dokumenteras och att vårdnadshavare kontaktas. All dokumentation lämnas till antimobbningsteamet, som består av Camilla Florin och rektor Anne-Marie Fröjd.

Vid upprepade kränkningar, mobbning, och/eller ärenden av allvarigare karaktär överlämnas ärendet till rektor för beslut om vidare hantering. Rektor kontaktar vårdnadshavare.

Rektor ansvarar för att ärendet utreds vidare. Om kränkningen är allvarlig ska rektor överväga om anmälan ska göras till socialen och/eller polisen. Vid brottsliga gärningar polisanmäls händelsen av rektor. Rektor kontaktar vårdnadshavare.

Om vårdnadshavare eller elever upplever att kränkningar förekommer anmäler de detta till klasslärare eller rektor för vidare utredning.

Rektor ansvarar för att utredningen slutförs och dokumenteras.

Sammanfattning av handlingsplan vid kränkande handlingar när vuxna kränker elever

När en vuxen kränker en elev ska man som kollega och/eller chef reagera och påtala hur man upplevde situationen.

Samtal med berörd vuxen genomförs när elev eller förälder anser att kränkningen har ägt rum. Ansvarig för samtal är rektor. Åtgärder/resultat dokumenteras.

Uppföljning med elev/vårdnadshavare/vuxen ska ske inom en vecka.

Sammanfattning av handlingsplan vid kränkande handlingar när elever kränker vuxna

Samtal samma dag eller senast dagen efter med båda parter samt klasslärare/ansvarig för barngrupp. Ansvarig för samtal är rektor.

Rektor pratar med elevens vårdnadshavare.

Händelsen dokumenteras av rektor tillsammans med den utsatte.

Om kränkningar upprepas kallas elev och vårdnadshavare till en elevvårdskonferens där vidare åtgärder diskuteras.

Sammanfattning av handlingsplan vid kränkande handlingar när vuxna kränker vuxna

När en vuxen kränker en annan vuxen ska man som kollega och/eller chef reagera och påtala hur man upplevde situationen.

Samtal samma dag eller senast dagen efter med båda parter samt rektor.

Händelsen dokumenteras och följs upp av rektor tillsammans med den utsatte.

Om den ena parten i konflikten är rektor sker samtal med huvudman istället för med rektor.

Huvudmannen är då den som ansvarar för dokumentation och uppföljning.